

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/125/2024
Identifikačné číslo spisu:	1723201346
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1723201346.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore ALSTAV SK s.r.o., Dolný Lieskov č. 2, IČO: 36 841 315, zastúpený spoločnosťou: advokátska kancelária Nozdrovický, Šuvert & Co s. r. o., IČO: 36 858 536, Bratislava, Ferienčíkova č. 7, za ktorú koná Mgr. Peter Nozdrovický, proti žalovaným 1/ N. Š.Í., narodená dňa XX. XX. XXXX, T., J. Č.. XXX/X, 2/ Y. Š., narodený dňa X. X. XXXX, Z. T., V. Č.. XXXX/XX, 3/ T. Š., narodený dňa XX. X. XXXX, X. Č.. XX, o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 8C/23/2023, v konaní o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 13. decembra 2023 sp. zn. 15Co/140/2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 13. decembra 2023 sp. zn. 15Co/140/2023 z r u š u j e a v e c mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 3. júla 2023 č. k. 8C/23/2023-130, I. zriadil v prospech žalobcu záložné právo na nehnuteľnostiach v podielovom spoluvlastníctve žalovaných v 1/ až 3/ rade nachádzajúcich sa v okrese Pezinok, obec L., katastrálne územie I., zapísané na liste vlastníctva č. XXX: a/ stavby - rozostavaný rodinný dom na pozemku s parcelným č. 622/259; b/ pozemok - parcela registra „C“, evidovaný na katastrálnej mape s parcelným č. 622/29, o výmere 1.381 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; c/ pozemok - parcela registra „C“, evidovaný na katastrálnej mape s parcelným č. 622/259, o výmere 208 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie; d/ pozemok - parcela registra „E“, evidovaný na mape určeného operátu s parcelným č. 617, o výmere 1.223 m², druh pozemku: vinica; e/ pozemok - parcela registra „E“, evidovaný na mape určeného operátu s parcelným č. 618, o výmere 324 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; f/ pozemok - parcela registra „E“, evidovaný na mape určeného operátu s parcelným č. 619, o výmere 752 m², druh pozemku: lesný pozemok; g/ pozemok - parcela registra „E“, evidovaný na mape určeného operátu s parcelným č. 620, o výmere 1.104 m², druh pozemku: lesný pozemok; h/ pozemok - parcela registra „E“, evidovaný na mape určeného operátu s parcelným č. 621, o výmere 2.395 m², druh pozemku: vinica. Záložné právo v prospech žalobcu slúži na zabezpečenie pohľadávky žalobcu voči žalovaným v 1/ až 3/ rade zo Zmluvy o dielo č. 10/2008, zo dňa 18. 8. 2008, na zaplatenie úrokov z omeškania vyčíslených ku dňu 26. 6. 2023 vo výške 37.504,11 eur, ktoré každým dňom narastajú,

zmluvnej pokuty ku dňu 26. 6. 2023 vo výške 76.050,01 eur, ktorá každým dňom narastá, ako aj zo Zmluvy o dielo zo dňa 3. 11. 2009, na zaplatenie úrokov z omeškania vyčíslených ku dňu 26. 6. 2023 vo výške 62.120,52 eur každým dňom narastajúcich; II. zriadil v prospech žalobcu záložné právo na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovanej v 1/ rade, spoluvlastnícke podiely: a/ o veľkosti 1/270 na pozemku - parcela registra „E“, evidovaný na mape určeného operátu s parcelným č. 1561, o výmere 2.715 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie L. S., okres Zlaté Moravce, obec X.; b/ o veľkosti 1/6 na pozemkoch - parcely registra „E“, evidované na mape určeného operátu, zapísaných na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie L. S., okres Zlaté Moravce, obec X.: 1. s parcelným č. 1262, o výmere 1.137 m², druh pozemku: orná pôda; 2. s parcelným č. 1279, o výmere 3.020 m², druh pozemku: orná pôda; 3. s parcelným č. 1436, o výmere 8.284 m², druh pozemku: orná pôda; c/ o veľkosti 1/186 na pozemku - parcela registra „E“, evidované na mape určeného operátu s parcelným č. 1454, o výmere 1.914 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie L. S., okres Zlaté Moravce, obec X.; d/ o veľkosti 2/168 na pozemku - parcela registra „E“, evidovaný na mape určeného operátu s parcelným č. 1259, o výmere 1.795 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísanom na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie L. S., okres Zlaté Moravce, obec X.; e/ o veľkosti 1/6 na pozemkoch - parcela registra „E“, evidovaný na mape určeného operátu, zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, pre katastrálne územie P. S., okres Zlaté Moravce, obec X.: 1. s parcelným č. 913/30, o výmere 5.207 m², druh pozemku: orná pôda; 2. s parcelným č. 917/25, o výmere 2.211 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; f/ o veľkosti 10/20 na pozemkoch - parcela registra „E“, evidované na mape určeného operátu, zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie J. U., okres Zlaté Moravce, obec U.L.: 1. s parcelným č. 108/2, o výmere 496 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; 2. s parcelným č. 108/102, o výmere 508 m², druh pozemku: trvalý trávny porast. Záložné právo v prospech žalobcu slúži na zabezpečenie pohľadávky žalobcu voči žalovanej v 1/ rade zo Zmluvy o dielo č. 10/2008, zo dňa 18. 8. 2008, na zaplatenie úrokov z omeškania vyčíslených ku dňu 26. 6. 2023 vo výške 37.504,11 eur, ktoré každým dňom narastajú, zmluvnej pokuty ku dňu 26. 6. 2023 vo výške 76.050,01 eur, ktorá každým dňom narastá, ako aj zo Zmluvy o dielo zo dňa 3. 11. 2009, na zaplatenie úrokov z omeškania vyčíslených ku dňu 26. 6. 2023 vo výške 62.120,52 eur každým dňom narastajúcich; III. uložil žalobcovi povinnosť podať žalobu vo veci samej v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia o zabezpečovacom opatrení vo veci žalobcu: ALSTAV SK s.r.o., IČO: 36 841 315, Dolný Lieskov č. 2, proti žalovaným v 1/ rade: N.P. Š., narodená dňa XX. XX. XXXX, T., J. Č.. XXX/X, v 2/ rade: Y. Š.H., narodený dňa X. X. XXXX, Z. T., V. Č.. XXXX/XX, v 3/ rade: T. Š.W., narodený dňa XX. X. XXXX, X. Č.. XX; IV. žalobcovi voči žalovaným v 1/ až 3/ rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania rozhodne uznesením po právoplatnosti uznesenia.

1.1. Žalobca sa návrhom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia doručeným súdu dňa 28. 6. 2023 domáhal nariadenia zabezpečovacieho opatrenia, spočívajúce v zriadení záložného práva v prospech žalobcu k nehnuteľnostiam v podielovom spoluvlastníctve žalovaných v 1/. až 3/ rade nachádzajúcich sa v katastrálnom území I., zapísaných na liste vlastníctva č. XXX a vo vlastníctve žalovanej v 1/ rade spoluvlastnícke podiely zapísané na listoch vlastníctva č. XXXX, č. XXXX, č. XXX, pre katastrálne územie L. S., na liste vlastníctva č. XXX, pre katastrálne územie P. S. a na liste vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie J. U.. Žalobca návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia odôvodnil najmä tým, že v právnom postavení zhotoviteľa uzatvoril s porúčiteľom N. Š.H., narodený dňa XX. X. XXXX, zomrel dňa X. X. XXXX, v právnom postavení objednávateľa Zmluvu o dielo č. 10/2008, zo dňa 18. 8. 2008 (ďalej „Zmluva o dielo 1“), ktorej predmetom bolo zhotovenie diela „Výstavba RD - J. XXX/XX, I.“ (ďalej „Rodinný dom“). Plnil povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy o dielo 1, porúčiteľ však svoje peňažné povinnosti voči nemu neplnil, preto uzatvorili nasledovné právne úkony: a/ Dohoda o urovnaní zo dňa 3. 11. 2009 (ďalej „Dohoda o urovnaní“), ktorej predmetom bolo vysporiadanie vzájomných vzťahov medzi ním a porúčiteľom zo Zmluvy o dielo 1 tak, že došlo k dohode o skončení platnosti Zmluvy o dielo 1 a porúčiteľ sa zaviazal zaplatiť mu za výkony zrealizované na Rodinnom dome do uzatvorenia Dohody o urovnaní sumu (cenu diela) 39.055,74 eur (ďalej „Istina 1“) najneskôr do 20. 12. 2009; b/ Notárska zápisnica č. N 1292/2009, Nz 38856/2009, NCRls 39455/2009 spísaná dňa 3. 11. 2009 (ďalej „Notárska zápisnica 1“) u notára JUDr. Marty Pavlovičovej v Bratislave (ďalej „Notár“), ktorej predmetom je vyhlásenie porúčiteľa o uznaní dlhu (Istiny 1) a súhlase s exekúciou; c/ Zmluva o dielo uzatvorená dňa 3. 11. 2009 medzi ním v právnom postavení zhotoviteľa a porúčiteľom v právnom

postavení objednávateľa (ďalej „Zmluva o dielo 2“), predmetom ktorej bol jeho záväzok vykonať určité výkony na Rodinnom dome (ktoré boli zrealizované) a záväzok poručiť zaplatiť mu za tieto výkony sumu (cenu diela) 31.733 eur (ďalej „Istina 2“) najneskôr do 31. 1. 2010; d/ Notárska zápisnica č. N 1293/2009, Nz 38861/2009, NCRls 39456/2009, spísaná medzi ním a poručiťom dňa 3. 11. 2009 (ďalej „Notárska zápisnica 2“) u Notára, ktorej predmetom je vyhlásenie poručiťa o uznaní dlhu (Istiny 2) a súhlase s exekúciou a vykonateľnosťou Notárskej zápisnice 2. Jeho právo na zaplatenie Istiny 1 na základe Notárskej zápisnice 1, jeho trovy právneho zastúpenia v exekúcii a súdny poplatok za poverenie, sú predmetom exekúcie vedenej Exekútorským úradom JUDr. Rudolfa Krutého v Bratislave (ďalej „Exekútor“) pod sp. zn. EX 13692/09 (ďalej „Exekúcia 1“) na základe jeho návrhu zo dňa 21. 12. 2009. V rámci Exekúcie 1 poručiť uhradil sumu 8.353 eur dňa 25. 2. 2010. Exekútor dňa 20. 6. 2023 vydal v rámci Exekúcie 1 upovedomenie o zastavení starej exekúcie a výzvu na úhradu trov starej exekúcie podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z. má právo po doručení oznámenia Exekútora podľa § 8 ods. 3 citovaného zákona podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie na podklade Notárskej zápisnice 1, pričom podľa § 9 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. sa pohľadávka vymáhaná v (starej) Exekúcii 1 nepremlčí skôr ako jeden rok od jej ukončenia. Vydanie upovedomenia o zastavení Exekúcie 1 podľa zákona č. 233/2019 Z. z. je dôsledkom postupu žalovaných, ktorí sa na Exekútora obrátili s požiadavkou na vyčíslenie sumy vymáhanej v rámci Exekúcie 1 (a Exekúcie 2). Jeho právo na zaplatenie Istiny 2 na základe Notárskej zápisnice 2, jeho trovy právneho zastúpenia v exekúcii a súdny poplatok za poverenie, sú predmetom exekúcie vedenej Exekútorom pod sp. zn. EX 977/2010 (ďalej len „Exekúcia 2“) na základe jeho návrhu zo dňa 2. 2. 2010. V rámci Exekúcie 2 nedošlo k vymoženiu Istiny 2 ani čiastočne. Na návrh poručiťa Okresný súd Nitra uznesením zo dňa 29. 1. 2018 č. k. 10Er/70/2010-282, povolil odklad Exekúcie do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 15C/387/2016. Návrhu, ktoré ešte právoplatne skončené nie je v dôsledku účelového odvolania žalovaného 1. Žalovaní v 1/ až 3/ rade sú dedičmi (deťmi) poručiťa s rovnakými dedičskými podielmi. Konanie o dedičstve po poručiťovi bolo skončené uznesením notára povereného Okresným súdom Nitra vydaným dňa 23. 9. 2022, pod sp. zn. 36D/182/2021. Všetci žalovaní (v rovnakom podiele 1/3) po poručiťovi zdedili nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXX, pre katastrálne územie I.: a/ rozostavaný rodinný dom na pozemku uvedenom v písm. c/ tohto odseku; b/ pozemok - parcela registra „C“, s parcelným č. 622/29, o výmere 1.381 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; c/ pozemok - parcela registra „C“, s parcelným č. 622/259, o výmere 208 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie; d/ pozemok - parcela registra „E“, s parcelným č. 617, o výmere 1.223 m², druh pozemku: vinica; e/ pozemok - parcela registra „E“, s parcelným č. 618, o výmere 324 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; f/ pozemok - parcela registra „E“, s parcelným č. 619, o výmere 752 m², druh pozemku: lesný pozemok; g/ pozemok - parcela registra „E“, s parcelným č. 620, o výmere 1.104 m², druh pozemku: lesný pozemok; h/ pozemok - parcela registra „E“, s parcelným č. 621, o výmere 2.395 m², druh pozemku: vinica (ďalej „nehnuteľnosť 1“). Žalovaná v 1/ rade po poručiťovi zdedila spoluvlastnícke podiely: a/ o veľkosti 1/270 na pozemku - parcela registra „E“, s parcelným č. 1561, o výmere 2.715 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie L. S.G.; b/ o veľkosti 1/6 na pozemkoch - parcelách registra „E“, zapísaných na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie L. S.G.: 1. s parcelným č. 1262, o výmere 1.137 m², druh pozemku: orná pôda; 2. s parcelným č. 1279, o výmere 3.020 m², druh pozemku: orná pôda; 3. s parcelným č. 1436, o výmere 8.284 m², druh pozemku: orná pôda; c/ o veľkosti 1/186 na pozemku - parcela registra „E“, s parcelným č. 1454, o výmere 1.914 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie L. S.; d/ o veľkosti 2/168 na pozemku - parcela registra „E“, s parcelným č. 1259, o výmere 1.795 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísanom na liste vlastníctva č. XXX, pre katastrálne územie L. S.; e/ o veľkosti 1/6 na pozemkoch - parcelách registra „E“, zapísané na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie P. S.: 1. s parcelným č. 913/30, o výmere 5.207 m², druh pozemku: orná pôda; 2. s parcelným č. 917/25, o výmere 2.211 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; f/ o veľkosti 10/20 na pozemkoch - parcelách registra „E“, zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie J. U.: 1. s parcelným č. 108/2, o výmere 496 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; 2. s parcelným č. 108/102, o výmere 508 m², druh pozemku: trvalý trávny porast (ďalej „nehnuteľnosť 2“). Na nehnuteľnostiach 1 a 2 viazne exekučné záložné právo zriadené exekútorom v

rámci Exekúcie 1, prípadne aj Exekúcie 2. Tieto exekučné záložné práva zabezpečujú zostatok Istiny 1 a Istiny 2. Okrem toho na nich viažu ďalšie ťarchy v prospech ostatných veriteľov poručiteľa (v súčasnosti žalovaných). Podľa čl. 3.1 Dohody o urovnaní: „V prípade, ak Objednávateľ nesplní riadne a včas svoj uznaný dlh podľa bodu 2.2 písm. b) tejto dohody, t. j. dlh voči Zhotoviteľovi vo výške 39.055,74 eur, ktorý vznikol neuhradením časti faktúry č. 200080051, ktorou Zhotoviteľ Objednávateľovi fakturoval časť ceny diela podľa Zmluvy, nebude Objednávateľom riadne zaplatený najneskôr do 20. decembra 2009, je Zhotoviteľ okrem požadovania riadneho zaplatenia uznaného dlhu požadovať od Objednávateľa aj zaplatenie zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania tak, ako boli dohodnuté v Zmluve.“ Je zrejmé, že Istina 1 nebola zaplatená do 20. 12. 2009, takže má popri Istine nárok aj na úroky z omeškania a zmluvnú pokutu dohodnuté v Zmluve o dielo 1. Výška úrokov z omeškania v Zmluve o dielo 1 ani v Dohode o urovnaní dohodnutá nie je. Z uvedených dôvodov je príslušenstvom Istiny 1 (splatnej dňa 20. 12. 2009) úrok z omeškania vo výške podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom k prvému dňu omeškania v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k prvému dňu omeškania a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom k prvému dňu omeškania, teda vo výške 9 % ročne zo sumy 39.055,74 eur od 21. 12. 2009 do 24. 02. 2010 (66 dní) a vo výške 9 % ročne zo sumy 30.702,74 eur od 25. 2. 2010 do zaplatenia (ku dňu 26. 6. 2023 ide o 4.870 dní; ďalej len „Úroky z omeškania 1“). Výška Úrokov z omeškania 1 vyčíslená ku dňu 26. 6. 2023 je vo výške 37.504,11 eur a každým ďalším dňom narastá o 7,57 eur. Podľa čl. VI. bodu 5. Zmluvy o dielo 1: „V prípade omeškania objednávateľa so splnením svojho peňažného záväzku akéhokoľvek druhu, vyplývajúceho z tejto zmluvy môže zhotoviteľ uplatniť voči objednávateľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % z dlhovanej čiastky za každý deň omeškania.“ Popri Istine 1 má potom právo požadovať zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 39.055,74 eur od 21. 12. 2009 do 24. 2. 2010 (66 dní) a vo výške 0,05 % denne zo sumy 30.702,74 eur od 25. 2. 2010 do zaplatenia (ku dňu 26. 6. 2023 ide o 4.870 dní) (ďalej „Zmluvná pokuta“). Výška Zmluvnej pokuty vyčíslená ku dňu 26. 6. 2023 je v sume 76.050,01 eur a každým ďalším dňom narastá o 15,35 eur. Podľa bodu 3.5 Zmluvy o dielo 2: „V prípade, ak sa Objednávateľ omešká so zaplatením Ceny diela alebo jej časti, je Zhotoviteľ oprávnený požadovať od Objednávateľa zaplatenie úroku z omeškania vo výške 0,04 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania.“ Popri Istine 2 má teda nárok aj na úroky z omeškania vo výške 0,04 % denne zo sumy 31.733,00 eur od 1. 2. 2010 do zaplatenia (ku dňu 26. 6. 2023 ide o 4.894 dní; ďalej len „Úroky z omeškania 2“). Výška Úrokov z omeškania 2 vyčíslená ku dňu 26. 6. 2023 je v sume 62.120,52 eur a každým ďalším dňom narastá o 24,85 eur. Má nárok popri Istine 1 a Istine 2 aj na Úroky z omeškania 1, Zmluvnú pokutu a Úroky z omeškania 2 vo výške vyčíslenej ku dňu 26. 6. 2023 v sume 175.674,64 eur (každým ďalším dňom táto suma narastá o 47,77 eur). Tento dlh prešiel dedením po poručiteľovi na všetkých žalovaných. Dodal, že úroky z omeškania 1, Zmluvná pokuta, ani úroky z omeškania nie sú predmetom Exekúcie 1, ani Exekúcie 2 a tým pádom ani exekučných záložných práv. Ďalej uviedol, že sa s ním žalovaná v 1/ rade skontovala s požiadavkou o stretnutie, ktoré sa uskutočnilo dňa 19. 1. 2023. V rámci rokovania mu ponúkala žalovaná v 1/ rade sumu urovnania 100.000 eur, ktorú neakceptoval. Suma urovnania mala byť vyplatená z predaja nehnuteľností 1. Žalovaná v 1/ rade mu dňa 10. 2. 2023 ponúkla tri alternatívy vysporiadania jeho pohľadávok, ktoré boli pre neho neakceptovateľné. Žalovaní v 1/ až 3/ rade naďalej nehnuteľností 1 ponúkajú na predaj prostredníctvom realitnej kancelárie za kúpnu cenu vo výške 499.000 eur. Aj v zmysle predchádzajúcej komunikácie medzi ním a žalovanou v 1/ rade je zrejmé, že všetci žalovaní všetky nehnuteľnosti 1 v krátkom čase predajú a z kúpnej ceny vyplatia dlhy poručiteľa. V zmysle posledného telefonátu so žalovanou v 1/ rade z júna 2023 už nemajú žalovaní v 1/ až 3/ rade záujem uzatvoriť dohodu o urovnaní, majú záujem vyplatiť zostatok Istiny 1 a Istiny 2 s trovami Exekúcie 1 a Exekúcie 2 a v dôsledku tohto postupu by došlo k zrušeniu exekučných záložných práv. Následne sa žalovaná v 1/ rade s ním skontovala s požiadavkou o stretnutie, ktoré sa uskutočnilo dňa 19. 1. 2023, pričom v rámci rokovania mu ponúkala žalovaná v 1/ rade sumu urovnania 100.000 eur, ktorá bola pre neho neakceptovateľná; táto suma mala byť vyplatená z predaja nehnuteľností 1. Žalovaná v 1/ rade mu dňa 10. 2. 2023 ponúkla tri alternatívy vysporiadania jeho pohľadávok, ktoré boli pre neho neakceptovateľné. Všetci žalovaní naďalej nehnuteľností 1 ponúkajú na predaj prostredníctvom realitnej kancelárie za kúpnu cenu vo výške 499.000 eur a je teda zrejmé, že všetky nehnuteľnosti 1 v krátkom čase predajú a z kúpnej ceny vyplatia dlhy Poručiteľa. V zmysle posledného telefonátu so žalovanou v 1/ rade z júna

2023 už nemajú žalovaní v 1/ až 3/ rade záujem uzatvoriť dohodu o urovnaní, majú záujem vyplatiť zostatok Istiny 1 a Istinu 2 s trovami Exekúcie 1 a Exekúcie 2. V dôsledku tohto postupu by došlo k zrušeniu exekučných záložných práv. Návrhu, v dôsledku čoho by mohli všetci žalovaní nehnuteľnosťami 1/ voľne disponovať. Z utrženej kúpnej ceny by boli uhradené ďalšie záväzky poručiteľa, ktoré sú zabezpečené záložnými právami a Úrok z omeškania 1, Zmluvná pokuta a Úrok z omeškania 2 by zostali neuhradené. Vzhľadom na deklarovanie, že žalovaní v 1/ až 3/ rade sa na exekúcie voči nim „pripravili“, aktívne ponúkajú nehnuteľnosť 1/ na predaj a vzhľadom aj na to, že nehnuteľnosti, 2/ sú reálne nepredajné a ich reálna hodnota nedosahuje ani zlomok Úroku z omeškania 1, Zmluvnej pokuty a Úroku z omeškania 2 (jedná sa o zanedbateľné spoluvlastnícke podiely na pozemkoch v extraviláne nachádzajúcich sa v okrese Zlaté Moravce), je poskytnutie súdnej ochrany zabezpečovacím opatrením podľa tohto návrhu adekvátne a primerané.

1.2. Súd prvej inštancie uznesenie odôvodnil právne ustanoveniami § 324 ods. 1, ods. 3, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 veta prvá, § 332 ods. 1, § 343 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 344 CSP, dôvodiť tým, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia bol podaný dôvodne. Poukázal na inštitút zabezpečovacieho opatrenia, čo je jeho cieľom a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/144/97; zverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 20/1998. Uviedol, že pred nariadením zabezpečovacieho opatrenia súd musí vždy zvážiť, či zásah do práv dotknutej strany je primeraný žalobcom osvedčenému porušeniu jeho práv a právom chránených záujmov (zásada tzv. primeranosti zásahu). Pokiaľ ide o majetok, na ktorý sa má vzťahovať zabezpečovacie opatrenie, musí súd zohľadniť uvedenú zásadu primeranosti zásahov do majetkových pomerov dlžníka, a to aj vo vzťahu k pohľadávke, na zabezpečenie ktorej súd zriaďuje zabezpečovacie opatrenie. Z hľadiska rozsahu zabezpečenia tak nesmie vzniknúť zjavný nepomer. Súd by mal aj v tomto prípade rešpektovať zásadu proporcionality. Vo vzťahu k nehnuteľnostiam ako spôsobilému predmetu záložného práva zriadeného na základe tohto zabezpečovacieho opatrenia, mal za osvedčené z výpisu z listu vlastníctva č. XXX, katastrálne územie I., že žalovaní v 1/ až 3/ rade sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností uvedených vyššie, ktoré zdedili po poručiteľovi uznesením zo dňa 23. 9. 2022 sp. zn. 36D/182/2021. Žalovaná v 1/ rade po poručiteľovi zdedila uznesením zo dňa 23. 9. 2022 sp. zn. 36D/182/2021, spoluvlastnícke podiely k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam. Mal tak za preukázané, že žalovaní v 1/ až 3/ rade sú vlastníckmi nehnuteľností, ktoré sú spôsobilé byť predmetom záložného práva. Následne skúmal, či žalobca osvedčil existenciu dôvodnej obavy, že budúca exekúcia jeho prípadnej súdnej pohľadávky bude ohrozená, resp. zmarená. Medzi skutočnosťami, ktoré osvedčujú, že výkon rozhodnutia by bol ohrozený patrí predovšetkým také konanie, ktorého dôsledkom je znižovanie hodnoty majetku povinnej osoby, ktorý možno výkonom exekúcie postihnúť, alebo iné konanie, ktoré podstatnou mierou nepriaznivo ovplyvňuje majetkové pomery povinnej osoby. V konaní žalobca osvedčil, že medzi stranami je relevantný právny vzťah a zároveň osvedčil, že je tu daná obava z ohrozenia vymáhateľnosti jeho pohľadávky, keďže na predmetných nehnuteľnostiach je už v súčasnosti zriadené záložné právo, čo vyplýva z predložených listov vlastníctva, z ktorých je zároveň zrejmé, že právo žalobcu na zaplatenie istiny, ktorú poručiteľ neuhradil dobrovoľne, viazne exekučné záložné právo na nehnuteľnosti 1 a 2, ktoré bolo zriadené Exekútorom v rámci exekúcie vedenej Exekútorským úradom JUDr. Rudolfa Krutého, ako aj exekučné záložné právo vedené pod sp. zn. EX 977/2010, taktiež v prospech oprávneného G. X. sa vedie exekučné konanie súdnym exekútorom Mgr. Ján Makita pod. sp. zn. Ex 549/14. Uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 4. 5. 2020 sp. zn. 19C/102/2019, bolo nariadenie zabezpečovacieho opatrenia na nehnuteľnostiach 1 a 2 v prospech T. X., t. j. na nehnuteľnostiach 1 a 2 viaznu ťarchy aj v prospech ostatných veriteľov poručiteľa. Konštatoval, že cieľom zabezpečovacieho opatrenia je nielen posilnenie pozície veriteľa peňažnej pohľadávky, ale zabránenie zhoršenia jeho pozície zriadením záložného práva na špecifikovaný majetok dlžníka na zabezpečenie tejto pohľadávky, ktorá by mohla byť neskôr judikovaná, alebo už bola judikovaná. O pohľadávke žalobcu uplatňovanej žalobou nebolo súdom rozhodnuté, preto je zrejmé, že na základe tejto pohľadávky v súčasnosti ešte nie je možné viesť exekúciu a domáhať sa jej uspokojenia v exekučnom konaní. Žalobca podaným návrhom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia sleduje ochranu svojich záujmov, odstránenie obavy, že by výkon súdneho rozhodnutia mohol byť ohrozený. Žalobca svojou argumentáciou v žalobe podoprel svoj právny názor o dôvodnosti takejto žaloby. Na potvrdenie alebo vyvrátenie skutočností, že žaloba vo veci samej je dôvodná, bude nevyhnutné vykonať dokazovanie a celú vec skutkovo i právne vyhodnotiť. Úspešnosť takejto žaloby, s poukazom na vyššie uvedené, nie je v tomto štádiu konania dosiaľ jednoznačne

vylúčená. Žalobca preukázal, že žalovaní v 1/ až 3/ rade ponúkajú na predaj prostredníctvom realitnej kancelárie nehnuteľnosť 1, kde z kúpnej ceny vyplatia dlhy poručiteľa. Tým, že na majetok všetkých žalovaných sú zriadené záložné práva v prospech tretích osôb, dochádza k znížovaniu reálnej hodnoty ich majetku, čím je osvedčená naliehavosť pre úpravu právnych pomerov sporových strán za účelom zabezpečenia budúceho možného výkonu súdneho rozhodnutia v prospech žalobcu. S prihliadnutím na výšku pohľadávky žalobcu a skutočnosť, že nehnuteľnosti 1 vo vlastníctve žalovaných v 1/ až 3/ rade a nehnuteľnosť 2 vo vlastníctve žalovanej v 1/ rade, sú už založené v prospech tretích osôb, má za to, že vydané zabezpečovacie opatrenie je proporcionálne, nakoľko nie je v zjavnom nepomere so zabezpečovanou pohľadávkou žalobcu voči všetkým žalovaným a záložné práva ním neprimerane neobmedzia žalovaných v 1/ až 3/ rade v nakladaní so svojim majetkom (zálohom).

1.3. Vzhľadom na skutočnosť, že zabezpečovacie opatrenie bolo nariadené ešte pred samotným podaním žaloby vo veci samej, uložil žalobcovi povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia o zabezpečovacom opatrení podať žalobu vo veci samej. Poukázal na skutočnosť, že v prípade ak žaloba vo veci samej v súdom stanovenej lehote podaná nebude, súd aj bez návrhu uznesenie zruší.

1.4. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol právne podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v celom rozsahu úspešný, priznal voči žalovaným v 1/ až 3/ rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 13. decembra 2023 sp. zn. 15Co/140/2023 uznesenie Okresného súdu Pezinok zo dňa 3. júla 2023 č. k. 8C/23/2023 - 130, vo výrokoch I. a II., zmenil tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, zamietol, vo výroku III. zrušil, vo výroku IV. zmenil tak, že žalovaným v 1/, 2/, 3/ rade priznal spoločne a nerozdielne nárok náhradu trov konania v rozsahu 100 % (I. výrok), žalovaným v 1/, 2/, 3/ rade priznal spoločne a nerozdielne nárok náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (II. výrok).

2.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia má obsahovať náležitosti uvedené v stanovení § 326 CSP (opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana), spolu s pripojením listín, na ktoré sa odvoláva. Inštitút zabezpečovacieho opatrenia slúži len na zabezpečenie peňažnej pohľadávky, ktorá musí byť špecifikovaná tak, aby bolo možné identifikovať, že peňažný nárok trvá a je dôvodný. Súd môže nariadiť záložné právo na veciach, právach alebo iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 343 ods. 1 CSP). Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia musí mať súd aspoň osvedčené, že existuje obava, že exekúcia bude ohrozená, a preto by žalobca na osvedčenie rozhodujúcich skutočností mal poskytnúť súdu dôkazy, ktorými jednoznačne osvedčí potrebu neodkladnej úpravy pomerov v dôsledku hrozby zmarenia exekúcie. Zároveň sa musí zohľadniť, pokiaľ ide o majetok, na ktorý sa má vzťahovať zabezpečovacie opatrenie, aj zásada primeranosti zásahu do majetkových pomerov dlžníka. Na rozdiel od právneho názoru súdu prvej inštancie uvedeného v odôvodnení napadnutého uznesenia, dospel odvolací súd k záveru, že žalobca nepreukázal, že by v danej veci boli splnené podmienky pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, pretože neosvedčil také skutočnosti, ktoré by v danej veci odôvodňovali potrebu jeho nariadenia.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením všetkých žalovaných v ich odvolaní o tom, že žiadnej z pohľadávok, pre ktoré prvoinstančný súd zriadil záložné právo, neexistuje exekučný titul, na základe ktorého by mohla byť vedená exekúcia, ktorá by mala byť podľa tvrdenia žalobcu ohrozená. V danej veci sa žalobca domáha zriadenia v jeho prospech záložných práv na nehnuteľnostiach jednak vo vlastníctve všetkých žalovaných, ako nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovanej v 1/ rade na zabezpečenie jeho pohľadávok spočívajúcich v úrokoch z omeškania a zmluvnej pokuty, ktoré si ale sám v predmetnom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia vyčíslil z istín, ktoré sú vymáhané v exekučných konaniach (sp. zn. 13692/2009 a sp. zn. EX 977/2010). Žalobca teda v konaní neosvedčil, že by mal voči všetkým žalovaným peňažné pohľadávky, ktoré majú podľa jeho tvrdenia pozostávať z úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty a na ktoré by boli vedené exekúcie, ktoré by boli ohrozené. Na uvedenom nemení nič ani to, že súd prvej inštancie v bode III. výrokovej časti napadnutého rozhodnutia uložil žalobcovi povinnosť podať žalobu vo veci samej, keď už pri podaní návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia musí žalobca preukázať obavu, že na jeho pohľadávku sa vedie exekúcia,

ktorá je ohrozená a navyše z tohto výroku vôbec nie je zrejmé akú konkrétnu žalobu má žalobca vo veci samej podať, keďže sa súd prvej inštancie obmedzil iba na všeobecné konštatovanie na podanie žaloby bez uvedenia jej presného vymedzenia, napríklad o zaplatenie peňažnej sumy s uvedením presnej výšky tejto sumy. Dokonca sám žalobca uviedol vo svojom vyjadrení k odvolaniu všetkých žalovaných, že k žiadnej z pohľadávok, pre ktoré prvoinštančný súd zriadil záložné právo neexistuje exekučný titul, na základe ktorého by mohla byť vedená exekúcia, keď ani vo svojom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia netvrdil, že by k pohľadávkam na úroky z omeškania a zmluvnú pokutu existoval exekučný titul. Odvolací súd dospel potom k záveru, že v danej veci nie sú splnené podmienky, ktoré by odôvodňovali nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, keďže žalobca nepredložil dôkazy, ktoré by jednoznačne osvedčovali potrebu neodkladnej úpravy pomerov v dôsledku hrozby zmarenia exekúcie. Odvolací súd dodal, že bolo povinnosťou žalobcu tvrdiť a preukázať existenciu svojej pohľadávky voči všetkým žalovaným a obavu, že exekúcia takejto pohľadávky je ohrozená, nakoľko v konaní o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno výlučne na žalobcovi zabezpečovacieho opatrenia s tým, že smeruje k osvedčeniu tých procesných a hmotnoprávných skutočností, ktorých pravdepodobnosť môže vyústiť do záveru o legálnosti (potrebe, naliehavosti, primeranosti) nariadenia zabezpečovacieho opatrenia. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neosvedčil splnenie zákonných podmienok pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil vo výrokoch I. a II. tak, že návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol. Z tohto dôvodu sa odvolací súd už nezaoberal ďalšími odvolacími dôvodmi všetkých žalovaných o premlčaní nároku žalobcu voči všetkým ich pohľadávkam, ani tým, že žalobca predmetné pohľadávky neprihlásil do dedičského konania po ich právnom predchodcovi.

2.3. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil vo výrokoch I. a II. tak, že návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol, zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP výrok III. napadnutého uznesenia, keďže dôvody pre ktoré bol tento výrok (podanie žaloby vo veci samej) nariadený, neexistovali. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil aj vo výroku IV. podľa § 388, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovaným v 1/, 2/ a 3/ rade, ktorí mali v konaní pred súdom prvej inštancie úspech, priznal spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V danom prípade ide na strane žalovaných o nerozlučné spoločenstvo a žalobca by bez tohto určenia nevedel v akom rozsahu má žalovaným v 1/, 2/ a 3/ rade zaplatiť náhradu trov konania, keď žalovaní v 1/ až 3/ rade sú spoluvlastníci predmetných nehnuteľností a z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci voči tretím osobám sú všetci spoluvlastníci oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne (§ 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

2.4. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, ods. 2, § 255 ods. 1 v spojení § 262 ods. 1 CSP. Všetci žalovaní boli úspešní v odvolacom konaní, preto im bol priznaný spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) argumentujúc tým, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.1. V dovolaní namietal, že k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku došlo postupom odvolacieho súdu pri vydaní uznesenia o odvolaní, keď porušil práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia a na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu. Odvolací súd sa podľa názoru žalobcu pri vydaní uznesenia o odvolaní odklonil od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (Dovolacieho súdu a Ústavného súdu), svoje rozhodnutie (vrátane odklonu) riadne neodôvodnil, v dôsledku čoho je Uznesenie o odvolaní arbitrárne. Okrem toho žalobca poukázal aj na nasledovné závery Ústavného súdu: „O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak vyšší súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných, zásadne odlišných právnych záveroch ako nižší súd, pričom zároveň strane konania neumožní vyjadriť sa k týmto iným (odlišným) právnym záverom, teda keď strana nemá možnosť právne argumentovať,

prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov nižšieho súdu nejavili ako významné (II. ÚS 407/2016). Mutatis mutandis o prekvapivom rozhodnutí možno hovoriť aj za situácie, keď sa aplikuje autoritatívny výklad novej právnej úpravy, ktorý nebol predvídateľný a ktorý vedie k odňatiu práva na súdnu ochranu.“ (nález Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 570/2017 zo dňa 07. 08. 2018). V posudzovanej veci sa v prípade uznesenia o odvolaní bez akýchkoľvek pochybností jedná v zmysle argumentácie žalobcu o prekvapivé rozhodnutie, keďže odvolací súd založil uznesenie o odvolaní na iných, zásadne odlišných právnych záveroch, ako súd prvej inštancie, pričom zároveň žalobcovi neumožnil vyjadriť sa k týmto iným (odlišným) právnym záverom. Žalobca teda nemal možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné. Uznesenie odvolacieho súdu je v zrejmom rozpore tak s obsahom a účelom právnej úpravy zabezpečovacích opatrení, ako aj s praxou všeobecných súdov a Ústavného súdu. Dôvody, na ktorých je založené Uznesenie o odvolaní popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, keďže predpokladajú splnenie určitej podmienky pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (jestvovanie exekučného titulu), ktorú zjavne zákon nevyžaduje, dokonca explicitne pripúšťa jej splnenie po nariadení zabezpečovacieho opatrenia. Tieto dôvody sú tiež v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, kedy odvolací súd vôbec neriešil dopad Uznesenia o odvolaní na právne postavenie žalobcu, ktorý sa od roku 2009 neúspešne domáha od poručiteľa a následne od žalovaných zaplatať Istiny 1 a Istiny 2 a následne aj Úroku z omeškania 1, Úroku z omeškania 2 a Zmluvnej pokuty, pričom jestvovanie nároku na Úrok z omeškania 1, Úrok z omeškania 2 a Zmluvnú pokutu, ako aj ohrozenia exekúcie Úroku z omeškania 1, Úroku z omeškania 2 a Zmluvnej pokuty bolo bez akýchkoľvek pochybností v Návrhu osvedčené.

3.2. Vzhľadom na uvedené, navrhoval dovolaciemu súdu aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 3/ vo svojom vyjadrení navrhol dovolaciemu súdu dovolanie žalobcu v zmysle § 448 CSP ako nedôvodné zamietnuť.

5. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení navrhol dovolaciemu súdu dovolanie žalobcu v zmysle § 448 CSP ako nedôvodné zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z väd uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá aj jeho dôvodnosť.

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na

predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

8. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

9. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) žalobca v dovolaní nenamietal chyby a nesprávnosti v procese prejednávania sporu (v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu, ale naopak zreteľne namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

11. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (*Ruiz Torija c. Španielsko* z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko* z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

12. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry

ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva účastníka civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva účastníka/strany konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatneného návrhu, ako aj špecifickými námietkami účastníka konania. Porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Práve približený výpočet samozrejme nemôže byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerespektovanie čiastkového práva na spravodlivý súdny proces reprezentovaného právom na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

15. Podľa názoru dovolacieho súdu sa v prejednávanej veci nedostatky v argumentácii, vedúce (nateraz) k neakceptovateľnosti prijatých záverov (skutkových aj právnych) v rozhodnutí odvolacieho súdu vyskytli.

16. Odvolací súd v zmysle argumentácie dovolateľa nezaujal relevantné stanovisko k zásadnej argumentácii žalobcu, ktorý porušenie k porušeniu práva na proces podľa § 420 písm. f) CSP došlo postupom odvolacieho súdu pri vydaní uznesenia o odvolaní, keď porušil práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia a na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu. Odvolací súd sa podľa názoru žalobcu pri vydaní uznesenia o odvolaní odklonil od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (Dovolacieho súdu a Ústavného súdu), svoje rozhodnutie (vrátane odklonu) riadne neodôvodnil, v dôsledku čoho je uznesenie o odvolaní arbitrárne, pričom v odôvodnení rozhodnutia sa nevysporiadal s namietanými vadami a argumentáciou žalobcu.

17. Pokiaľ dovolateľ namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nedostatočne zistenom skutkovom stave veci a nesprávnom hodnotení dôkazov odvolacím súdom, dovolací súd poukazuje na body 9 -12 rozhodnutia odvolacieho súdu, v zmysle ktorých uviedol:

9. Na rozdiel od právneho názoru súdu prvej inštancie uvedeného v odôvodnení napadnutého uznesenia, dospel odvolací súd k záveru, že žalobca nepreukázal, že by v danej veci boli splnené podmienky pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, pretože neosvedčil také skutočnosti, ktoré by v danej veci odôvodňovali potrebu jeho nariadenia.

10. Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením všetkých žalovaných v ich odvolaní o tom, že žiadnej z pohľadávok, pre ktoré prvoinstančný súd zriadil záložné právo, neexistuje exekučný titul, na základe ktorého by mohla byť vedená exekúcia, ktorá by mala byť podľa tvrdenia žalobcu ohrozená. V danej veci sa žalobca domáha zriadenia v jeho prospech záložných práv na nehnuteľnostiach jednak vo vlastníctve všetkých žalovaných, ako nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovanej v 1/ rade na zabezpečenie jeho pohľadávok spočívajúcich v úrokoch z omeškania a zmluvnej pokuty, ktoré si ale sám v predmetnom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia vyčíslil z istín, ktoré sú vymáhané v exekučných konaniach (sp. zn. 13692/2009 a sp. zn. EX 977/2010). Žalobca teda v konaní neosvedčil, že by mal voči všetkým žalovaným peňažné pohľadávky, ktoré majú podľa jeho tvrdenia pozostávať z úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty a na ktoré by boli vedené exekúcie, ktoré by boli ohrozené. Na uvedenom nemení nič ani to, že súd prvej inštancie v bode III. výrokovej časti napadnutého rozhodnutia uložil žalobcovi povinnosť podať žalobu vo veci samej, keď už pri podaní návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia musí žalobca preukázať obavu, že na jeho pohľadávku sa vedie exekúcia,

ktorá je ohrozená a navyše z tohto výroku vôbec nie je zrejmé akú konkrétnu žalobu má žalobca vo veci samej podať, keďže sa súd prvej inštancie obmedzil iba na všeobecné konštatovanie na podanie žaloby bez uvedenia jej presného vymedzenia, napríklad o zaplatenie peňažnej sumy s uvedením presnej výšky tejto sumy. Dokonca sám žalobca uviedol vo svojom vyjadrení k odvolaniu všetkých žalovaných, že k žiadnej z pohľadávok, pre ktoré prvoinstančný súd zriadil záložné právo neexistuje exekučný titul, na základe ktorého by mohla byť vedená exekúcia, keď ani vo svojom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia netvrdil, že by k pohľadávkam na úroky z omeškania a zmluvnú pokutu existoval exekučný titul.

11. Odvolací súd dospel potom k záveru, že v danej veci nie sú splnené podmienky, ktoré by odôvodňovali nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, keďže žalobca nepredložil dôkazy, ktoré by jednoznačne osvedčovali potrebu neodkladnej úpravy pomerov v dôsledku hrozby zmarenia exekúcie. Odvolací súd dodáva, že bolo povinnosťou žalobcu tvrdiť a preukázať existenciu svojej pohľadávky voči všetkým žalovaným a obavu, že exekúcia takejto pohľadávky je ohrozená, nakoľko v konaní o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno výlučne na žalobcovi zabezpečovacieho opatrenia s tým, že smeruje k osvedčeniu tých procesných a hmotnoprávných skutočností, ktorých pravdepodobnosť môže vyústiť do záveru o legálnosti (potrebe, naliehavosti, primeranosti) nariadenia zabezpečovacieho opatrenia.

12. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neosvedčil splnenie zákonných podmienok pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil vo výrokoch I. a II. tak, že návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol. Z tohto dôvodu sa odvolací súd už nezaoberal ďalšími odvolacími dôvodmi všetkých žalovaných o premlčaní nároku žalobcu voči všetkým ich pohľadávkam, ani tým, že žalobca predmetné pohľadávky neprihlásil do dedičského konania po ich právnom predchodcovi.

18. Z obsahu spisu vyplýva vzhľadom na vyššie uvedené, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí pri posúdení návrhu na nariadenie zabezpečovacieho nariadenia dospel k odlišným právnym názorom vyjadreným v bode 9 -12 rozhodnutia, ktoré síce posudzoval podľa ustanovení rovnakých ako súd prvej inštancie, avšak svoje rozhodnutie neodôvodnil dostatočným, jasným a zrozumiteľným spôsobom.

18.1. Poukazujúc na uznesenie Ústavného súdu I. ÚS 413/2022-15 zo dňa 17. augusta 2022, posudzovanie podmienok na vydanie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia je vecou všeobecných súdov. Ústavný súd pristupuje k preskúmvaniu ústavných sťažností, v ktorých sa namieta porušenie práv neodkladným opatrením alebo zabezpečovacím opatrením, veľmi zdržanlivo, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných a zabezpečovacích opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (II. ÚS 65/2021). Výnimočnosť zasahovania ústavného súdu do rozhodnutí o neodkladných opatreniach však neznamena, že tieto sú úplne mimo rámca ústavnoprávneho prieskumu. Ak sú dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie o zabezpečovacom alebo neodkladnom opatrení, zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, možno v takomto prípade hovoriť o arbitrárnosti súdneho rozhodnutia (III. ÚS 104/2013).

18.2. Pokiaľ odvolací súd v odôvodnení svojho odôvodnenia uviedol, že nevyhnutným predpokladom pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je práve judikovaná pohľadávka nereflektoval tak uznesenie Ústavného súdu sp. zn. III ÚS 18/2020-16 zo dňa 21. januára 2020, ktorý konštatoval, že inštitút „zabezpečovacieho opatrenia“ po rekodifikácii civilného práva procesného s účinnosťou od 1. júla 2016 zaviedol Civilný sporový poriadok. Jeho účel vymedzuje § 343 ods. 1 CSP, podľa ktorého zabezpečovacím opatrením môže súd zriaďiť záložné právo na veciach, právach alebo iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a spôsob zániku upravuje primerane § 324 a nasl. CSP (ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladnom opatrení). Zabezpečovacie opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého

cieľom je posilnenie postavenia veriteľa, a to zriadením záložného práva na špecifikovaný majetok dlžníka na zabezpečenie jeho pohľadávky, ktorá by mohla byť neskôr judikovaná alebo už bola judikovaná, s cieľom, aby sa zamedzilo alebo zredukovalo možné nebezpečenstvo neuspokojenia pohľadávky veriteľa (M. Števček a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2016, s. 1155).

18.3. Dovolací súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že ak dovolateľ namietal, že uznesenie odvolacieho súdu je v zrejmom rozpore s obsahom a účelom právnej úpravy zabezpečovacích opatrení, ako aj s praxou všeobecných a Ústavného súdu, možno jeho námietku považovať za dôvodnú, nakoľko, dôvody, na ktorých je založené uznesenie o odvolaní popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, keďže predpokladajú splnenie určitej podmienky pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (jestvovanie exekučného titulu), ktorú zjavne zákon nevyžaduje, dokonca explicitne pripúšťa jej splnenie po nariadení zabezpečovacieho opatrenia, pričom tieto dôvody sú tiež v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti.

19. Vzhľadom na žalobcom dôvodne vytýkané vady zmätočnosti a tým dôvodnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP, dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné a preto už bez potreby zaoberania sa s ďalšími dovolacími dôvodmi rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

20. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.